

Historia

Archiwum Państwowe w Gorzowie Wielkopolskim (1950-2013)

3 października 2013 roku spełniły się marzenia gorzowskiego środowiska archiwalnego. Archiwum Państwowe działające w Gorzowie od roku 1950 stale borykało się z problemami lokalowymi, które właśnie w tym dniu uległy radykalnej poprawie. Od 3 października gorzowskie Archiwum ma nowoczesny obiekt, który zabezpieczy interesy państwa i będzie służył lokalnej społeczności. Archiwum Państwowe w Gorzowie utworzone zostało 1 VIII 1950 roku jako filia Wojewódzkiego Archiwum Państwowego w Poznaniu. W czasie swojej działalności stałym problemem był brak odpowiedniej siedziby. W latach 1950-1991 archiwum było zmuszone trzykrotnie zmieniać swoją siedzibę (1958, 1975, 1991). Przyznawane lokale były niedostosowane do potrzeb archiwum, a ponadto zbyt małe. Najgorszą w skutkach była przeprowadzka z roku 1975 zorganizowana w pośpiechu na polecenie władz wojewódzkich, które potrzebowały dodatkowej powierzchni dla tworzonej instytucji szczebla wojewódzkiego. Archiwum zostało wówczas usunięte z Gorzowa i zlokalizowane w budynku szkoły z podgorzowskiej wsi Lubczyń, skąd do miasta powróciło dopiero w roku 1986 (na ul. Husarską). W roku 1991 archiwum przeprowadziło się do dwóch budynków na ul. Grotgiera 24/25. W roku 1998 (po zakończeniu remontu budynku mniejszego) przeniesiono do niego zasób z ekspozytury w Sulęcinie, która została zlikwidowana.

Pierwsze prace nad budową nowego obiektu podjęto w roku 2007 z inicjatywy Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych dra Sławomira Radonia. W roku 2008 otrzymano nieodpłatnie działkę od władz miasta Gorzowa oraz opracowano projekt koncepcyjny (autor: mgr inż. arch. Jacek Sierakowski). W roku 2010 opracowano projekt wykonawczy (autor: mgr inż. arch. Leszek Horodyski). W zamyśle autorów budynek swoim wyglądem ma przypominać regał, ze stojącymi na półkach teczkami aktowymi, co mają podkreślać okna i specjalne niebieskie i czerwone (podświetlane) szyby. W roku 2011 przeprowadzono przetarg na wykonawcę, który wygrała firma Skanska SA. 8 września 2011 wmurowano akt erekcyjny, co było faktycznym początkiem budowy. Budowę zakończono w czerwcu 2013 roku. Funkcje nowego budynku:

- 2 magazyny archiwalne (łącznie 830 m kw.), które pomieszczą łącznie 8587 mb. akt (magazyn górny 5227 mb. akt, dolny 3360) + moduł kartograficzny + skarbiec + magazyn na zbiory audiowizualne; magazyny umożliwiają ustawienie optymalnej temperatury (16-18 °C) i wilgotności (50-65%);
- nowoczesna pracownia naukowa (85 m kw.), z której jednocześnie może skorzystać: 8 czytelników dokumentacji aktowej, 3 czytelników mikrofilmów; 3 czytelników w pomieszczeniu do pracy zbiorowej + 1 stanowisko do samodzielnego kopiowania akt (w sumie w dogodnych warunkach z pracowni może korzystać 15-16 osób jednocześnie); pracownia jest wyposażona w terminale komputerowe umożliwiające przeglądanie inwentarzy oraz zdigitalizowanej części zasobu (w starym budynku pracownia mogła z trudem pomieścić 5 osób jednocześnie);
- sala wystawowa (98 m kw.), która umożliwia prezentację zasobu, a także wystaw opracowanych w innych jednostkach (wcześniej archiwum nie miało takiego pomieszczenia); • sala konferencyjna (72 m kw.) - przeznaczona na dla 45 osób, w której mogą być organizowane wykłady, promocje wydawnictw i inne spotkania. • pracownia konserwacji dokumentów (42 m kw.) - umożliwi odkurzanie akt oraz wykonywanie najprostszyc zabiegów konserwatorskich akt, jak np. oprawa, podklejanie;
- pracownia digitalizacyjna - utworzona w roku 2010 - umożliwi wykonanie 30 tys. skanów zabezpieczających rocznie (o wysokiej rozdzielczości) oraz wykonanie skanów na potrzeby czytelników.
- nowoczesne biura dające komfort pracy oraz gwarantujące szybkie załatwianie naszych interesantów w godnych warunkach.

Łącznie budynek liczy 1841 m kw. powierzchni (kubatura 6026 m sześć.). Umożliwi on realizację ustawy z 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach i zabezpieczy potrzeby przeróżnych instytucji i urzędów życia publicznego w zakresie przejmowania dokumentacji stanowiącej państwowy zasób archiwalny. Nowy obiekt umożliwi realizację zadań statutowych z zakresu edukacji i popularyzacji, co wcześniej nie było możliwe (wystawy i konferencje organizowane przez Archiwum odbywały się w zaprzyjaźnionych instytucjach).